

Política de crisi

El president Antich ha decidit d'avançar el debat de política general al mes de setembre. Habitualment, es duia a terme a l'octubre i algun any fins i tot a principi de novembre. Tanmateix, enguany Francesc Antich vol que siguin el 22, el 23 i el 24 de setembre els dies de donar comptes a la cambra de la feina feta, de la que pensa fer a curt termini i, en general, de les mesures que s'han pres, es prenen i es prendran contra la crisi econòmica. El conseller de Presidència, Albert Moragues, anuncià l'avançament del debat i també digué que el president pràcticament dedicarà exclusivament la intervenció a la crisi econòmica. I per això anuncià un conjunt de "propostes i actuacions per lluitar contra les conseqüències més dures de la situació", en referència al previsible augment de la desocupació. A final d'agost hi havia uns 67.000 desocupats a les Illes. La xifra més alta que s'ha vist en aquestes dates. Però s'espera que el setembre i l'octubre siguin encara molt més dolentes i elevin el nombre de desocupats fins al voltant dels 80.000. Encara més greu: els càlculs que fa el govern indiquen que a partir de l'octubre podria haver-hi unes 22.000 persones –sobre una població de poc més d'un milió, és a dir, més d'un 2% del conjunt– que no tinguin cap mena d'ingrés econòmic. A propòsit d'això, és força preocupant que durant l'agost s'hagin tancat hotels i que molts pleguin durant aquestes setmanes de setembre. En condicions normals, bona part de la planta hotelera romanica oberta fins a l'octubre. A més, cal tenir en compte que la temporada alta començà amb molt de retard perquè la majoria d'hotels no obriren fins al juny, en comptes de l'abril o el maig, com era tradicional. Això vol dir que dels 100.000 ocupats, aproximadament, que solia tenir l'hoteleria illenca, molts treballadors han tingut menys temps de contracte, que alguns dels fixos discontinus han passat a ser eventuais i que, en conjunt, una part –a hores d'ara no se sap quants– de tota la plantilla d'ocupats als hotels no podran

Antich avança el debat de política general per anunciar mesures contra la crisi, i el govern estudia fórmules per a aprimar el pressupost.

cobrar el subsidi de desocupació perquè no haurà treballat el temps mínim exigint legalment.

Retallades pressupostàries i remodelatge. Antich i el conseller d'Economia, Carles Manera, continuen negociant amb els socis de govern –UM i Bloc– una reducció dels pressuposts per a l'any vinent que permeti d'enfrontar-se a dos aspectes de la crisi: la minva d'ingressos –calculada en uns 1.000 milions, sobre els 3.500 milions de pressupost d'enguany–, deguda a la caiguda dels impostos, i la necessitat de destinar més recursos econòmics a la política social que haurà de cobrir les mínimes necessitats de molts balears a curt termini, des del mes d'octubre i durant tot l'hivern.

El desig de Manera i d'Antich –tal com informava EL TEMPS la setmana passada– era que el pressupost del 2010 tingués una retallada d'uns 500 milions. Però a final de la setmana passada la negociació s'havia encallat

TERESA AVUGA

El president del govern balear, Francesc Antich.

MIQUEL PAYERAS

El conseller d'Economia del govern Balear, Carles Manera.

perquè no tots els membres del pacte accepten fortes disminucions i per això semblava difícil d'arribar a una retallada global tan important. Entre les moltes mesures sobre les quals es negocia, prenia força la de rebaixar a cada conselleria i a cada empresa pública el pressupost respectiu en les partides destinades a personal i

despesa corrent, a fi de salvar la d'inversions, que es mantindrien intactes. D'aquesta manera, el govern podria estalviar-se uns 200 milions però no s'arribaria als 500 milions que en principi s'havia dit que calia reduir.

Una altra opció que semblava prendre força a final de la setmana passada era la de fusionar conselleries. Havia

estat una possibilitat que en principi tothom donava per feta, i que hauria permès de dur a terme un remodelatge del govern, ajuntant departaments i reduint consellers, cosa que interessava tant el PSOE com UM. Tanmateix, els esdeveniments relacionats amb els casos judicials que afecten UM poden haver aconsellat de no moure res en aquest sentit. A més, el Bloc es malfia de la mesura. El diputat Antoni Alorda (PSM) es va mostrar crític sobre la reducció de conselleries, titllant-ho de "distracció del debat", perquè, a parer seu, no portaria cap estalvi real. Alorda aposta per reduir despeses de tots els departaments, però essent "conscients que no hi ha fórmules màgiques".

Malgrat que la reducció del nombre de conselleries semblava descartada, la possibilitat que encara és viva és que les àrees que controla el PSOE tinguin canvis. Sobre això, dijous passat, en ambients polítics, s'assegurava que Antich canviaria els titulars de dues conselleries i, també, algun director general d'importància política.

Miquel Payeras

Crisi més profunda

El Centre de Recerca Econòmica, creat per la Caixa de Balears i la Universitat de les Illes Balears (UIB), dirigit per l'economista Antoni Riera, presentà la setmana passada l'*Informe econòmic i social* anual de les Balears, en aquest cas el corresponent al 2008. Segons el director del centre, la crisi és molt profunda. Es nota en el fet que, per exemple, "per primera vegada en més de vint anys, el producte interior brut (PIB) *per capita* se situa per sota de la mitjana espanyola". Amb aquesta contundència s'expressà Riera, segons el qual el PIB per persona balear caigué el 2008 d'un 2,6%, la qual cosa, afegida a l'increment de població, motiva una caiguda en termes relatius com mai no s'havia viscut a les Illes. Cal recordar que fa poc més de deu anys, a mitjan anys 90, les Balears ocupaven el número 1 del rànquing en PIB *per capita* de l'estat espanyol. Segons Riera, "tornarem tenir una economia en expansió", però el dubte, a causa de la crescuda demogràfica, és "si serem capaços de generar prosperitat per fer front a la competitivitat i a la cohesió social". De fet, per a l'economista, "el risc més gran de les Balears avui dia és que l'elevada taxa de desocupació es convertesqui en un problema estructural que

faci perillar la cohesió social de les Illes i en comprometi la prosperitat".

Sobre això també s'ha manifestat en diverses ocasions el catedràtic de geografia humana de la UIB Pere Salvà, que és el millor especialista en demografia de les Illes. Segons ell, el perill socio-econòmic a termini curt i mitjà és que, mentre la població no parará de créixer a causa de la immigració, la capacitat de crear feina en paral·lel a les necessitats està en dubte. Segons les seves previsions de creixement demogràfic –coincidents bàsicament amb les que fa l'institut d'estadística espanyol–, a cinc o sis anys vista la població balear superarà els 1,2 milions de ciutadans de dret (ara n'hi ha 1,07 milions). La major part –més del 90%– d'aquest increment serà degut a la immigració, que, lògicament, és formada per persones en edat laboral. Segons els seus càlculs, aquesta població futura requerirà entre 750.000 i 780.000 llocs de feina. Però la realitat ve marcada perquè el màxim d'ocupació que a les Balears s'ha arribat a crear va ser, en nombres rodons, uns 500.000 llocs de feina. Abans de la crisi econòmica, perquè ara se'n destrueixen força. Com es podran crear tant de llocs de feina? I si no es creen, què passarà: les Balears s'hauran d'acostumar a tenir, com adverteix Riera, una desocupació "estructural", és a dir permanent, com mai no havia passat?